

Memo collegiale verbindings- en afstemmingsvragen

mevrouw mr. I.R. Adema, mevrouw S.M. Boelema

Onderwerp:

Veiligheid en weerbaarheid collegeleden

Datum

13 januari 2025

Documentnummer

Van

mevrouw mr. I.R. Adema
mevrouw S.M. Boelema

Aan

Het college van Gedeputeerde
Staten

Auteur

5.1.2.e – 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Afstemmingsvraag

Kan het college zich vinden in het voorstel om deel te nemen aan een bewustwordingssessie (max 1,5 uur) over weerbaarheid en veiligheid en heeft het college daar op voorhand opmerkingen over of ideeën bij?

Toelichting

Inleiding

Agressie, geweld en intimidatie horen bij geen enkele functie maar het tegendeel blijkt in Nederland helaas waar voor tal van bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtenaren. Uit de meest recente, in december 2024, verschenen Monitor Integriteit en Veiligheid blijkt dat 45% van alle decentrale politieke ambtsdragers (bestuurders en volksvertegenwoordigers) het afgelopen jaar te maken kreeg met veiligheidsincidenten. Bij ambtenaren was dit 29%. Zorgelijk is dat incidenten steeds vaker op de persoon zijn gericht en dat ambtsdragers dit steeds vaker als ernstig ervaren. Uit de monitor blijkt ook dat agressie en intimidatie steeds meer online plaatsvindt. Het waarborgen van de veiligheid voor deze personen is van groot belang voor de kwaliteit van het openbaar bestuur en het goed laten functioneren van onze democratie.

Aanleiding

De provincie Noord-Brabant is verantwoordelijk voor de veiligheid van haar bestuurders. Tot 2024 bestond geen recht op maatwerk voor bestuurders en hadden bestuurders slechts beperkte mogelijkheden op financiële ondersteuning bij door te voeren beveiligingsmaatregelen. Met de vernieuwde Regeling Beveiligingsmaatregelen Decentrale Bestuurders die sinds 1 januari 2024 van kracht is, is dat veranderd. Waar de oude regeling vooral gericht was op het domein wonen, wordt met deze nieuwe regeling naar vier veiligheidsdomeinen gekeken: wonen, werk, verplaatsen en (digitale) informatieveiligheid. Het Centrum Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) voert de veiligheidsonderzoeken uit en bepaalt op basis van een situationele beoordeling welke beveiligingsmaatregelen passend zijn. Een veiligheidsadvies op maat dus. De beveiligingsmaatregelen worden voor de bestuurder bekostigd en uitgevoerd door de eigen organisatie. Wat blijft is dat de decentrale bestuurder nog steeds zelf verantwoordelijk is voor het verkrijgen van het Politiekeurmerk Veilig Wonen en de kosten die daarbij horen.

Naar aanleiding van de nieuwe regeling is in Q2 2024 aan de collegeleden gevraagd of er behoefte is aan een onderzoek en advies rondom veiligheid en beveiliging. Een aantal van jullie heeft deze behoefte kenbaar gemaakt. Via dit memo informeren wij de collegeleden graag over de stand van zaken en rode

draden naar aanleiding van de eerste veiligheidsadviezen en stemmen we graag af of jullie je kunnen vinden in de voorgestelde bewustwordingssessie.

Stand van zaken veiligheidsonderzoek en -advies

In augustus 2024 is ambtelijk afgestemd met het CCV over het proces om veiligheidsadviezen op te stellen. ^{5.1.2.e}

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

De adviseur van het CCV heeft een veiligheidsadvies uitgebracht met specifieke maatregelen op basis van de vier veiligheidsdomeinen, passend bij de situatie van de desbetreffende bestuurder.

Datum

13 januari 2025

Documentnummer

Rode draden

Uit de adviezen die zijn opgesteld door het CCV komen naast persoonlijke aanbevelingen de volgende voorlopige rode draden naar voren:

1. ^{5.1.2.e}

•

•

2. *Preventief investeren in weerbaarheid*

- Daarnaast blijkt uit de adviezen van het CCV dat het van belang is te investeren in weerbaarheid van bestuurders tegen vormen van intimidatie, bedreiging, agressie en geweld.
- *Actief informeren over bestaande interne veiligheidsprotocollen*
Verder wordt er aandacht gevraagd voor enerzijds het actueel en compleet maken en houden van veiligheidsprotocollen en anderzijds het vergroten van de kennis over bestaande interne veiligheidsprotocollen.

4. ^{5.1.2.e}

•

Vervolgaanpak Veiligheid en weerbaarheid

- Om bewustwording over veiligheidsrisico's en onze weerbaarheid te vergroten stellen wij voor om een bewustwordingssessie met het college te organiseren waarin deze onderwerpen centraal staan (datum en moderator in overleg). Het doel van een bewustwordingssessie is om bestuurders te ondersteunen bij het herkennen, begrijpen en effectief omgaan met situaties waarin hun integriteit, veiligheid, of besluitvormingsvermogen onder druk kan komen te staan. Dit soort sessies zijn belangrijk vanwege de toenemende complexiteit van bestuurlijke taken en de maatschappelijke druk, bijvoorbeeld door bedreigingen, intimidatie of ethische dilemma's. Qua invulling van de sessie kan bijvoorbeeld gedacht worden aan:
 - Uitleg over signalen van bedreiging, manipulatie of druk.
 - Delen van ervaringen om inzicht te krijgen in hoe anderen omgaan met uitdagingen.
- Daarnaast wordt er intern gewerkt aan een aantal ontwikkelingen:
 - *Invullen van twee nieuwe functies uiterlijk in Q2 2025:*
 - Functionaris Veilige Publieke Taak (programma Menselijk Kapitaal). Deze functionaris gaat aan de slag met het vergroten van bewustwording bij medewerkers en bestuurders over veiligheid en weerbaarheid (ook in relatie tot ondermijning) en staat collega's bij die te maken krijgen met agressie-incidenten.
 - Safety- & Security-manager (programma Facilitaire Dienstverlening). Deze functionaris zal vanuit de provincie de maatregelen organiseren die nodig zijn rondom de fysieke beveiliging (bijv. de beveiliging van de woning van een bestuurder).
 - Nadat alle geplande veiligheidsonderzoeken zijn uitgevoerd, wordt het overzicht van de rode draden indien nodig aangevuld. Zodra het overzicht compleet is, zullen bovengenoemde functionarissen een plan van aanpak maken om invulling te geven aan de aandachtspunten die hieruit voortkomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het organiseren van trainingen voor ondersteuningsteams van bestuurders rondom agendabeheer en communicatie hierover. Het plan van aanpak wordt vervolgens aan het college voorgelegd.
 - Tot de aanstelling van de functionarissen gereed is, worden ondersteuningsteam erop geattendeerd dat zij bij zorgen of vragen m.b.t. veiligheid van gedeputeerden terecht kunnen bij de opdrachtnemer Service Diensten vanuit het programma FDV.
 - *Oprichting Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid:*
 - In augustus 2024 is de werkgroep Integriteit en Weerbaarheid gestart om samen met de Kwartiermaker Meldpunt Integriteit en Weerbaarheid een meldpunt op te richten voor de provincie Noord-Brabant. Het meldpunt is onder meer gebaseerd op de verplichtingen uit de CAO om een meldkanaal in te richten voor meldingen van misstanden op grond van de Wet Bescherming Klokkeluiders. Het Meldpunt is een laagdrempelige plek voor alle signalen en meldingen met als doel een zorgvuldige weging, registratie en passende afhandeling.
 - Het Meldpunt staat open voor meldingen van vermoedens van misstanden en integriteitsschendingen (fraude, corruptie, misbruik van bevoegdheden), meldingen over ongewenst gedrag (pesten, seksuele

Datum

13 januari 2025

Documentnummer

intimidatie, discriminatie) en meldingen over normoverschrijdend gedrag door burgers (bedreiging, agressie, geweld).

- Het meldpunt wordt gepositioneerd bij het Kabinet van de CdK en bemest door de Integriteitscoördinator (1fte). Deze heeft een regisserende functie en werkt nauw samen met andere partijen binnen de organisatie zoals de Functionaris Veilige Publieke taak. Het meldpunt start officieel in februari 2025 op het moment dat de nieuwe integriteitscoördinator in dienst treedt.

Datum

13 januari 2025

Documentnummer